

Co se o prvních ročnících Žní píše v Začalo to Belínkem od Jana Miloty?

host Divadlo Navenek z Kadaně. Festival dostal svůj pevný časový půdorys a příjemným zjištěním bylo, že denní programový maraton, od soboty do soboty, nijak negativně nepoznamenal divácký zájem.

Tato podoba Žní trvala zhruba do roku 2007, kdy se mnohost kláštereckých divadelních souborů počala z důvodu jejich zániku redukovat. V podstatě činná zůstala pouze Divadelní společnost KLAS personálně obohacená o zbylé členy rozpadnutých souborů. Přestože v tomto období se v programu přehlídky počaly prezentovat přespolní soubory, divácká návštěvnost každým rokem mírně stoupala.

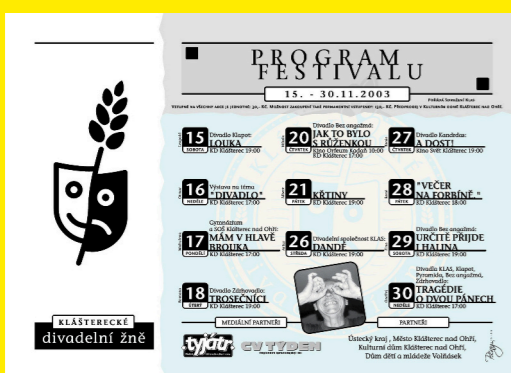
Pořadatel Žní, sdružení KLAS, byl postaven před úkol, jak do budoucna řešit program festivalu, když jeho původní záměr - stavět z vlastních zdroj - již v podstatě nebyl možný.

Zásadní motivací a ukazatelem směru byl ověřený zájem diváků. „Instituce Žní“ byla z předchozích let založena. Dramaturgický směr dalšího vývoje byl tudíž dán:

1. Žně zůstanou i nadále přehlídkou amatérské divadelní tvorby, nejkvalitnější, jaká se v dané sezóně v Čechách zrodí, nehledě na dojezdové vzdálenosti souborů s předpokladem přednostní prezentace místního divadla, pokud svou kvalitou vyhoví daným požadavkům.
2. Žně se stanou bránou otevřenou ke vstupu netradičních žánrů divadla, se kterými by se jinak místní divák zřejmě nesetkal.
3. Žně budou přinášet kultivaci a poučenost svému publiku.
4. Žně se naplněním těchto záměrů stanou zřejmou součástí oficiálního kulturního programu města.

Knihu Začalo to Belínkem si můžete zakoupit během Žní v našem stánku a kdykoli jindy přímo v pokladně Kulturního centra. Autor knihy vám ji ochotně a rád podepíše.

Cesta do minulosti prostřednictvím dobových plakátů

Žňoviny pro vás připravili: Jakub Hrbek, Miroslav Nyklíček, Štefan Drozd

„Diváci budou mít možnost nahlédnout trochu pod pokličku filmování“

rozhovor s režisérem a hercem Mírou Nyklíčkem

Dnes zhlédneme tvou novou hru *Pozor, natáčíme!* z filmařského prostředí. Jak a kdy jsi na hru natrefil? Co se ti na ní nejvíce líbilo? A co se ti na ní líbí dneska?

Jedná se o hru dvou francouzských dramatiků Géralda Sibleyrase a Patricka Haudecoeura. Původně jsem chtěl dělat úplně jinou hru, a to *Hru, která se zvrhla*. Je to nesmírně vtipná hra o amatérském divadle, které chystá výroční představení, a naprosto všechno se jim během představení podělá a na konci se celá scéna zřítí. Na ni ovšem neposkytuje DILIA (pozn. redakce: *Divadelní, literární a audiovizuální agentura zastupující autory*) práva amatérským divadlům. V podstatě to chápu, vyrobit scénu, která kontrolovaně spadne, je finančně náročné a patrně by to amatéři neufinancovali tak, aby to bylo bezpečné.

A tak jsem si na DILII vyžádal pouze komedie o daném počtu osob, na něž bychom práva dostat jako amatéři mohli. Jeden z textů byl právě *Pozor, natáčíme!* Hra mě oslovila, je vtipná, tudíž doufám, že se i diváci pobaví (*smích*). Filmařské prostředí je zajímavé, diváci budou mít možnost nahlédnout trochu pod pokličku. Zároveň se diváci stávají součástí představení, protože jsou v podstatě komparz. Po generálce si myslím, že bychom si zasloužili ještě pár zkoušek, ale čas je neúprosný.

Hraje tuhle hru i někdo další? Viděl jsi nějaké zpracování?

Žádné zpracování jsem neviděl, tomu se vždycky záměrně vyhýbám, když tvořím. Ale vím, že ji hraje nebo hrálo několik divadelních spolků, o žádném profesionálním divadle nevím. Ovšem pokud nepřišli s nějakým svým nápadem, jak vyřešit scénu, budou mít scénu, která je velmi přesně předepsaná už od autorů. Původní scéna zahrnuje klasické divadelní kulisy, velkoformátové fotografie dokreslující prostředí, nějaká krajinka a podobně. Nám se touhle cestou jít nechtělo. Naším nápadem byly zelené klíčovací hadry, jdeme s dobou, kdy se dřívější většina výpravy dá dokličovat počítačově. Jednou u piva s Honzíkem Škachem jsme to prohodili jako vtip...

Je až s podivem, kolik nápadů vznikne jako vtip u piva.

Jsi u Kласu bezmála čtvrtstoletí a za tu dobu jsem napočítal 9 tvých režijních počínů. Čtyři z nich jsou podle filmu, pět divadelních her. Než ses ke Kласu připojil, působil jsi všehovsudy ve třech divadelních souborech, z nichž poslední Klapot se svou *Loukou* otevíral první Žně. I v předchozích souborech jsi režíroval?

Ve Vyškově (pozn. redakce: *ve spolku Netrdlo*) jsem režíroval dvě hry. Sám jsem zdramatizoval vtipnou knížku o absurditě války od Patricka Ryana *Jak jsem vyhrál válku*, už na gymplu na internátu jsme se u ní řezali smíchy,

Medailonek

Miroslav Nyklíček (*1968) se divadlu začal věnovat na vysoké vojenské škole v roce 1986 ve vyškovském spolku Netrdlo.

Po odchodu do civilu byl dlouholetým zaměstnancem regionálního televizního studia, v současné době je vedoucím střediska zámek příspěvkové organizace Zámek Kláštec nad Ohří.

Diváctvo jej z poslední doby zná jako režiséra *Spojovacích dveří*, *Kněžských dětí* a *Křisy*, či si ho vybaví jako představitele výpravčího Hubičky (*Ostře sledované vlaky*), Chrise Kelvina (*Solaris*) nebo samozřejmě věrného a svérázného sluhy Saturnina ze stejnojmenné hry.

„Diváci budou mít možnost nahlédnout trochu pod pokličku filmování“

když jsme si ji četli na záchodech. Říkali jsme si, že když už jsme vojáci a děláme si z toho často prdel, tak musíme udělat tohle na divadle. Jediné rekvizity byly stoly a židle a samozřejmě naše zelené mundúry, protože nic jiného jsme neměli. Osobně jsem neviděl žádné jiné, ani divadelní, ani známé filmové zpracování s Johnem Lennonem.

Režiroval jsem také svůj vlastní muzikál s názvem *L.N.R.I.*, ten jsem napsal včetně textů, hudbu složili kamarádi. Šlo o naši verzi Ježíšovy legendy. Dokonce se dá zhlédnout i na YouTube, poněvadž se k němu po 15 letech vrátil můj kamarád Saša Novák, který v mé verzi hrál Krista.

Už v předchozích spolcích ses inspiroval někdy filmy?

Já jsem začal dělat divadlo, abych v něm našel herce pro svoje filmy, ty jsem chtěl doopravdy dělat, ne divadlo. Měl jsem svou vlastní 8mm kameru, už na gymplu s klukama jsme točili různé experimenty.

Chtěl jsem divadelní herce přetáhnout k filmu. Postupně jsem zjistil, že film je drahý a časově náročný koníček, divadlo je jednodušší, stačí se sejít na jednom fleku.

Film vyžaduje lokace, stěhování rekvizit na takové lokace a navíc tehdy se točilo na opravdový film, ten byl drahý, takže když něco zkazíš, zahodíš metry a metry materiálu.

Miluju filmy, když už jsem divadlo začal dělat, chtěl jsem vidět, jak filmové příběhy vypadají na divadle. Zda lze docílit bez střihu a bez přeskakování mezi různými lokacemi, podobného efektu i na divadle. Dnes už vím, že lze, ale musí se to udělat úplně jinak. Zůstal jsem u divadla, film je stále drahý, byť náklady na něj podstatně zlevnily, pořád je ale vytvoření filmu náročnější, než tvorba divadla.

Ty jsi ovšem několik filmů natočil.

Jedná se o polohrané dokumentární filmy. Natočil jsem celkem tři filmy: *Tajemství sedmi kaplí* o mariánských kaplích v našem zámeckém parku, *Divadlo je kouzlo* k 50. výročí divadelního spolku Klas a nyní jsme dokončili film ke 150. výročí kláštereckých hasičů. Z předchozí doby nestojí téměř nic za zmínku, jednalo se spíš o různé pokusy.

V knize *Začalo to Belínkem* od Jana Miloty jsem se dočetl, že například hru *Královny* jsi zvolil mimo jiné proto, aby dostaly prostor ženy našeho spolku. Doslova tam Honzovi říkáš, že „divadelní literatura se k ženským tématům a potažmo herečkám často chová macešsky“. Baví tě pracovat na silných ženských příbězích?

Mluví o tom i v dokumentu o Klasu. Neexistuje mnoho her, které by se věnovaly výhradně ženským tématům. Vždy hraje v příběhu významnou roli chlap, příběhy jsou vyprávěny z jejich pohledu. Mnoho se toho nezměnilo, dodnes jsou ve valné většině her ženy pouhým přívěskem mužů. Hrají mnohdy důležité, ale vedlejší role, posouvají děj, mohou být katalyzátorem, ale příběh má mužské hlavní hrdiny.

Královny mi přišly, že jsou skutečně dramatickým počinem o ženách. V té době jsme měli opravdu silnou ženskou sestavu v divadle, tak jsem si říkal, že bychom to mohli zkusit. Podle mě se to moc nepovedlo. Chtěl jsem vytvořit hru o ženách, ale nepodařilo se mi vystoupit z autoritativní

režijní role a vyslechnout nápady těch holek, co tam hrály. Kdybych jim dal ten prostor, mohly dovést situace jinam, neříkám, že by to dopadlo lépe, ale určitě jinak. Já už měl svou zafixovanou představu v hlavě a nechtěl jsem v drtivé většině, aby do toho promlouvaly.

Změnilo se to ve *Spojovacích dveřích*? I tam jsou silné ženské postavy, dokonce v ústředních rolích.

Ve *Dveřích* jsem rozhodně holkám nechal větší prostor a dopadlo to také mnohem lépe.

Jen opravdoví znalci Tarantinových *Gaunerů* vědí, že policistka ztvárněná Ditou Hlaváčovou v naší *Kryse* je v původním filmu statný černoch. Už jsi i někdy jindy pracoval s přechýlením postav? A proč ses takhle rozhodl?

Nikdy jsem nic podobného předtím neudělal. Původně jsem v *Kryse* nechtěl ani servírku, je to úplně zbytná postava, která tam třikrát přijde dolít kafe, ale moje žena si chtěla zahrát (*smích*). Dita tam hraje jen proto, že Zdenička nechtěla být ve hře jediná ženská. Zamyslel jsem se nad tím a jediná postava, která šla „překlopit“, tak byl tajný policista, nikdo jiný to být nemohl.

Osobně se domnívám, že to funguje úplně v pohodě, nevidím v tom žádný problém. Nemyslím si ani, že by s tím měli problém diváci. Doba poskočila, nepřemýšlíme nad tím, zda danou postavu hraje ženská nebo chlap, jsme někde jinde. Možná by to diváci řešili před 15 nebo 20 lety, dneska to nikdo neřeší.

Míro, je nepsaným pravidlem, že se s Vaškem Poldou v přípravě nových her střídáte a stává se také nepsaným pravidlem, že už jen ty máš na Žních premiéru (*smích*). Příští rok je patrně řada na Vaškovi. Ač máš těsně před premiérou, nemůžeš se nezeptat: co chystáš dál? Po čem se ohlížíš?

Momentálně nechystám nic a po ničem se neohlížím. Abych našel po náročném zkoušení opět víru v divadlo, potřebuju zase hrát. Václav (*Polda*) mi slibuje nějaké tituly, v nichž bych mohl hrát. Bavíme se už 10 let o monodramatickém zpracování *Pana Theodora Mundstocka* od Ladislava Fukse nebo o *Smrt je mým řemeslem* od Roberta Merleho. Dokonce jsme nedávno u piva vymysleli propojení obou děl (*smích*).

Samozřejmě mám nějaké věci, které bych chtěl na divadle udělat. Nikoho nepřekvapí, že se jedná opět o filmy. Pomalu mi ale stárnou herci, které si v tom představuji, tak bych měl rychle. Václav mi přislíbil pomoc s dramatací a se scénografií. Jedná se o film *Věčný svět neposkvrněné mysli*. Ve filmu hrají Jim Carrey a Kate Winslet, já bych to rád udělal s Majdou Španělovou a Mírou Metlickým. Film má podobný mozaikový střih jako Tarantino ve svých filmech.

A druhou věcí jsou *Ti druzí*, výborný španělský horor s Nicole Kidman.

A na závěr mám pro tebe speciální úkol: doplň k názvu každé hry, kterou jsi v Klasu režiroval, jedno slovo či krátké sousloví, které danou hru pro tebe vystihuje:

Louka: hravá hra s písničkami

Haló!: skvělý nápad mé budoucí ženy

Přes přísný zákaz dotýká se sněhu: čistý kalkul udělat srandu

Blade Runner: srdcová záležitost

Královny: marný pokus o ženské divadlo

Spojovací dveře: nejlepší situační komedie, jakou jsem kdy dělal

Kněžovy děti: monstr projekt s překvapivým finále na Hronově

Krysa: opět srdcová záležitost

Pozor, natáčíme!: opět čistý kalkul udělat komedii s klasáky

Václav Polda

První ročník si téměř nepamatuji, byl jsem sotva pár let v divadle. Dva týdny, pouze klášterecká divadla... Na programu byla moje režijní prvotina Trosečníci, spolu s kamarády Vítkem Gvozdíakem a Davidem Vaníčkem jsme křtili svou knihu *Jen tak si myslím*, na křtu vystoupila taky naše kapela...

Dneska vozíme kvalitní a úspěšné inscenace onoho roku z celé republiky, což obohacuje nejen nás, ale i naše diváky. První rok to byla pořádná divočina, vůbec jsme netušili, jak připravit přehlídku. Metodou pokus omyl jsme vypracovali ucelený festival, který frčí sám, máme toho spoustu vymyšleno, je to zaběhnuté, i když je vždycky, kde se zdokonalovat, a o to se samozřejmě snažíme.

Náš festival je mezi účinkujícími soubory, s kterými jsem se o něm bavil, velmi dobře hodnocený, pochvalují si naši organizaci, naše techniky i naši péči a hrají tady rádi i díky našemu početnému a erudovanému publiku.

V posledních týdnech jsme si připomněli, jak náročné to tehdy na přípravu bylo - máme premiéru, reprízu v dubnu premiérované Kuchyně, aktualizovaného Saturnina a v neposlední řadě divácky úspěšný Kabaret.

Jan Valta

V roce 2003 jsem byl stydlivý elév, který se v divadle vyskytl náhodou (*smích*). Nicméně pamatuji si, jaké nadšení panovalo v Milotových očích, když zjistil kolik je v Klášteci souborů, a jak nadšený byl pro nápad udělat přehlídku. Myslím, že nikdo tenkrát úplně netušil, do čeho jsme se to pustili a co je před námi. A nyní je to více než 20 let a ze 14 dnů se nám to scvrklo na dny čtyři.

Dita Hlaváčová

První Žně! Moje první hra - Trosečníci! Pamatuji si jen útržky. Pamatuji si trému, jako fakt velkou trému! Měla jsem vyjít na jeviště a říct větu ve francouzštině a francouzsky neumím. Výslovnost jsem

Vzpomínky na první žně

ladila s paní učitelkou ze základky. Už ani nevím, co jsem tam měla říct! Pamatuji si také kousavý kostým. Bože, taková hmusná levná látka to byla. Teplá, kousavá umělotina. A v nespolední řadě si vybavuju velkou výzdobu. Ty první Žně byly vážně něco extra. Pamatuju si, jak jsme vycpávali slámou panáka, který seděl dole ve foyer. Sedlák s montérkama a flanelkou.

Štěpán Malast

První ročník si vůbec nepamatuji. Buď jsem se opil, nebo jsem tam nebyl. Možné jsou obě varianty.

Zdeňka Nyklíčková

Přípravu prvních Žní si nepamatuji, a to ze dvou důvodů. Jednak se pravidelných schůzí sdružení (*dnes schůze spolku*) mohli účastnit a účastnili jen vedoucí jednotlivých souborů, což jsem já nebyla, a jednak jsem měla stejné období jako Štěpán. A je více než pravděpodobné, že jsme se opili někde spolu. Ale z plakátu jsem zjistila, že jsem na Žních hrála! A určitě jsem viděla všechna představení. Ty názvy jsou mi totiž povědomé (*smích*).

Ivana Poříčká

Já vím, že jsem díky Louce (*pozn. redakce: divadlo prvního večera prvních Žní*) byla poprvé v životě v Brně. Jeli jsme ji hrát do Otaslavic - velmi neznámá vesnice mezi Brnem a Oloumoucí - a cestou jsme sháněli pumpu s LPG. Pochopila jsem, že

tehdy byla v republice jenom jedna asi. Podle zoufalství řidiče. Naštěstí teda v Brně.

A ze Žní si pamatuju jen to, že jsem tam hrála. Já totiž byla na veřejce v Olomouci a přijela jsem jen odehrát a na ničem z příprav jsem se nepodílela.

Václav Štauber

Ano, v roce 2003 se v Klášteci objevil spousta nadšenců pro divadlo. A protože všichni by rádi předvedli své umění před diváky a založili si svá divadýlka, rozhodli jsme se v Klasu uspořádat týden kláštereckých divadel, který jsme nazvali Klášterecké divadelní žně.

Čas mnohá divadelní uskupení odvá a tak jsme k nám do Kláštece začali zvát nejúspěšnější soubory z celé republiky. Žně získaly tvář takovou, jakou znáte. Letošní 20. retro ročník je vzpomínkou na ročník první, proto zde uvidíte pouze klášterecké soubory.

Honza Škach

Tenkrát byl náš spolek ještě mladé občanské sdružení, které podporovalo divadelní soubory působící v Klášteci. Při nějaké příležitosti padl návrh, že je těch souborů docela dost a

mohli bychom udělat přehlídku jejich her. Pak se dlouze mudrovalo nad názvem. Zvítězil název Klášterecké divadelní žně. Pamatuji si šok diváků z výzdoby kulturáku. Venku stál kombajn a uvnitř byl pluh, který oral staré scénáře. Vyzdobeny vlastně byly všechny prostory KD přístupné divákům po dobu Žní.

Štefan Drozd

Když v roce 2003 začínaly Klášterecké divadelní žně bylo mi 5 let. Tehdy zbývalo 12 let do 13. ročníku (NE)Štátních divadelních žní, který byl pro mě tím prvním.

No a první vzpomínka? Po příchodu do kavárny v kulturním domě, kde se chystala výzdoba, jsem se dozvěděl, že se lepší podtácky, což mne tak zaujalo, že jsem chodil pomáhat každý večer.

Co se o prvních ročnících Žní píše v *Začalo to Belínkem* od Jana Miloty?

Myšlenka uspořádat v Klášteci nad Ohří divadelní přehlídku vznikla na začátku nového tisíciletí jako reakce na prudce se rozvíjející místní amatérské divadlo.

V roce 2003 působilo ve městě pět pravidelných souborů a jeden studentský na zdejším gymnáziu. Garanci nad jejich potřebou aktivně se veřejnosti představovat převzalo Sdružení občanů pro podporu amatérského divadla, pozdější spolek Klas, založené v roce 1997.

V sobotu 15. 11. 2003 v 19 hodin zahájily divadelní spolky KLAS, Pyramida, Divadlo bez angažmá, Zdrhovadlo a Klapot s gymnaziálním hostem THE LITTLE BROKES první ročník

festivalu, který dostal název „Klášterecké divadelní žně“.

(...)

První Žně probíhaly od zmíněného 15. do 30. listopadu a v jejich programu byla nejen divadelní představení, ale i křtiny literárních pokusů divadelníků nebo beseda s diváky a profesionálními herci z mosteckého divadla, jak jinak než na téma divadlo. Celkem jedenáct akcí během jedenácti večerů.

(...)

Druhý ročník Žní časově zestříhl, přestože se počet souborů zvýšil. Konal se v termínu 30. 10.-6. 11. 2004 a oproti předchozímu přibýly soubory Kandradas, Kandradas junior a jako